

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 270/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen uskonnonvapauden turvaamisesta poikkeusoloissa selkeällä viestinnällä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Päivi Räsänen / kd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 270/2021 vp:

Miten hallitus aikoo varmistaa, että kansainvälisiin sopimuksiin ja perustuslakiimme pohjautuvaa uskonnonvapautta kunnioitetaan ja edistetään myös poikkeusoloissa,

miten hallitus aikoo parantaa koronaepidemian torjuntaan liittyvää epäselvää viestintää niin, että ohjeistukset olisivat selkeät, ymmärrettävät ja oikeasuhtaiset ja

miten hallitus aikoo edistää kansalaisten luottamusta koronaepidemian torjuntatoimiin, jotta turhilta konflikteilta ja väärinymmärryksiltä vältytään jatkossa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Koronavirustauti (covid-19) on aiheuttanut maailmanlaajuisen terveydellisen, yhteiskunnallisen ja taloudellisen kriisin. Epidemiaa on hallittu Suomessa suurelta osin tartuntatautilain (1227/2016) sääntelyllä, minkä lisäksi on muutettu lukuisia muita lakeja ja asetuksia sekä annettu periaatepäätöksiä ja suosituksia. Myös valmiuslain mukaisiin toimivaltuuksiin on ollut välttämätöntä turvautua.

Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään (HE 25/2020 vp) todennut, että terveydenhuoltojärjestelmän toimintakyvyn säilyttäminen koronavirusepidemian aikana on perusoikeusjärjestelmän näkökulmasta erittäin painava peruste, jolla on yhteys perustuslain 7 §:n 1 momentin julkisen vallan velvollisuuteen turvata jokaisen oikeus elämään ja turvata myös pandemian oloissa jokaiselle riittävät terveystalvet sekä edistää väestön terveyttä (perustuslain 19 §:n 3 momentti). Tällainen peruste oikeuttaa valiokunnan mukaan poikkeuksellisen pitkälle meneviä, myös ihmisten perusoikeuksiin puuttuvia viranomaistoimia (PeVL 7/2020 vp, PeVM 2/2020 vp).

Hallituksen toimenpiteiden tavoitteena on ollut suojata väestöä hyvin laajalle levinneen vaarallisen tartuntataudin seurauksilta sekä turvata poikkeusoloissakin perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen perustuslain 22 §:ssä edellytetyllä tavalla. Hallitus on joutunut punnitsemaan erilaisia perusoikeuksia keskenään ja pyrkimään sellaiseen oikeustilaan, jossa perusoikeudet voivat toteutua mahdollisimman täysimääräisesti. Opetus- ja kulttuuriministeriö on koronavirusepidemian aikana kuullut uskonnollisia yhdyskuntia epidemian leviämisen hillitsemiseksi harkittujen toimenpiteiden välttämättömyydestä ja oikeasuhtaisuudesta. Seuraava uskonnollisille yhdyskunnille tarkoitettu pyöreän pöydän keskustelu on tarkoitus järjestää vielä ennen kesää.

Poliisin toimintaa on ohjeistettu laajasti ja yksityiskohtaisesti koronaviruspandemian ja voimassa olleiden poikkeusolojen aikana. Koronavirustaudin leviämisen estämiseksi annettujen rajoitusten syvä puuttuminen yksilön oikeuksiin ja vapauksiin on erityisesti huomioitu poliisitoiminnassa, jossa ensisijaisena on aina pyrkiä turvaamaan perus- ja ihmisoikeuksien mahdollisimman täysimääräinen toteutuminen.

Lainvalvonnassa ja poliisin vastuulle kuuluvien koronarajoitusten toimeenpanossa poliisi toimii ensisijaisesti neuvoin, kehotuksin ja ohjein antaen yksilölle mahdollisuuden järjestää rajoitusten alainen toiminta lainmukaiseksi. Tämä on koskenut myös kokoontumisrajoitusten tulkintaa, kun kyse on ollut kokoontumislain soveltamisalaan kuuluvista kokoontumisista.

Uskonnollisten yhdyskuntien tunnusomaiseen toimintaan kuuluvat tilaisuudet on huomioitu poliisin ohjeistuksessa. Poliisi valvoo ainoastaan sellaisia tilaisuuksia, jotka selvästi kuuluvat kokoontumislain soveltamisalaan tai tilaisuuksista aiheutuu vaaraa taikka häiriötä yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle. Tällaisia tilaisuuksia voivat olla myös uskonnollisten yhdyskuntien tunnusomaiseen toimintaan kuuluvat tilaisuudet. Tällöin poliisin toimenpiteiden tarkoituksena on turvata tartuntatautiviranomaisen päätösten toteutuminen sekä ylläpitää yleistä järjestystä ja turvallisuutta myös näissäkin tilaisuuksissa.

Helsingissä 18.5.2021

Tiede- ja kulttuuriministerin Annika Saarikko